

УДК: 378.09:502.1

DOI: 10.26697/ijes.2018.3-4.13

Неформальна екологічна освіта і виховання

Старший викладач **Гайдук Катерина**¹

¹Красноградський коледж Комунального закладу "Харківська гуманітарно-педагогічна академія" Харківської обласної ради, Україна

Резюме

Вступ:

На сьогодні існує проблема взаємодії людини і навколишнього середовища. Ноосферний вплив людини на природне середовище став настільки помітним, що постало питання про гарантії її існування як виду на планеті. У складних екологічних умовах велика відповідальність покладається на заклади освіти, які повинні сформувати сучасну, гармонійно розвинену людину.

Формальна екологічна освіта навчальних закладів різного рівня оновлюється і змінюється повільно, не встигаючи за реальними біосферними змінами сьогодення. Гостро постає проблема глобальної екологічної освіченості молоді, яка буде мати підвищене почуття відповідальності за свої дії. Молодь сьогодення повинна шанобливо ставитись до природи, вміти раціонально використовувати і змінювати планетарні ресурси, враховуючи свої потреби та інтереси майбутніх поколінь. *Мета* – дослідити і проаналізувати оптимальні педагогічні прийоми позааудиторної роботи з обдарованою молоддю.

Результати:

Систематизований блок сучасної екологічної інформації здобувачі освіти отримують поєднанням знань під час навчальних занять (формальна освіта) та розвитку самоосвіти (неформальна освіта). Гармонійний, безперервний процес отримання необхідної, сучасної інформації здійснюється за допомогою засобів масової інформації, участі у роботі фондів, тренінгів, семінарів, еколого-натуралістичних творчих центрів, Малої академії наук України. Мала академія наук (МАН) – загальнодержавний науково-громадський проект, спрямований на пошук, підтримку, сприяння творчому розвитку інтелектуально обдарованої молоді. Основними напрямками роботи МАН України є: пошук, розвиток і підтримка здібної молоді; формування соціально-адаптивної особистості, задоволення потреб у професійному самовизначенні та самореалізації; набуття умінь і навичок екологічної, науково-дослідницької культури, накопичення особистого та громадського досвіду. Еколого-натуралістичні творчі центри посідають провідне місце серед соціальних інститутів освіти і виховання підростаючого покоління в Україні. Структура центрів, їх матеріально-технічна база, педагогічні кадри, унікальний досвід практичної роботи з молоддю

задовольняє пізнавальні інтереси, соціальні потреби здобувачів освіти. Відповідно до соціально-педагогічної концепції екологічної освіти "Сім'я – дошкільна установа – позашкільний та вищий навчальний заклади" та Закону України "Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року" Міністерство освіти і науки України ставить перед еколого-натуралістичними творчими центрами завдання – забезпечити молодь поглибленими знаннями про довкілля, сформувати екологічну культуру особистості, залучити до практичної екологічної роботи по збереженню навколишнього середовища. У роботі з обдарованою молоддю кваліфіковані педагоги вишукують нові нетрадиційні форми роботи та застосовують загально визначені дидактичні принципи навчання й виховання та суто специфічні, характерні для сучасної позааудиторної (позашкільної освіти). Специфічними є принципи: багатокладність та варіативність, добровільність та доступність, регіональність, міждисциплінарність й інтеграція. Ефективність неформальної освіти залежить від логічного поєднання та обов'язкового дотримання таких основних умов: освітніх, морально-психологічних, естетичних, гігієнічних, матеріально-технічних. Ще одним кшталтом неформальної освіти є участь обдарованої молоді в онлайн-тренінгах, семінарах, інтерактивних іграх, інтернет-олімпіадах, конкурсах, конференціях. Такий вид неформальної освіти створений переважно для умов підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації педагогічних кадрів позашкільних еколого-натуралістичних навчальних закладів; координації організаційної, науково-методичної і науково-дослідницької роботи.

Висновки:

Поєднання формальної та неформальної екологічної освіти в освітньому процесі допоможе сформувати гармонійну, професійно компетентну особистість.

Інформація про автора:

Гайдук Катерина Віталіївна – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач, Красноградський коледж Комунального закладу "Харківська гуманітарно-педагогічна академія" Харківської обласної ради, Харків, Україна.

Наукові інтереси: наука і освіта, екологічна освіта, теоретична педагогіка, екологічна безпека, позааудиторна діяльність.

Автор-Кореспондент:

Гайдук Катерина Віталіївна

Email Автора-Кореспондента:

gaudyk179@gmail.com